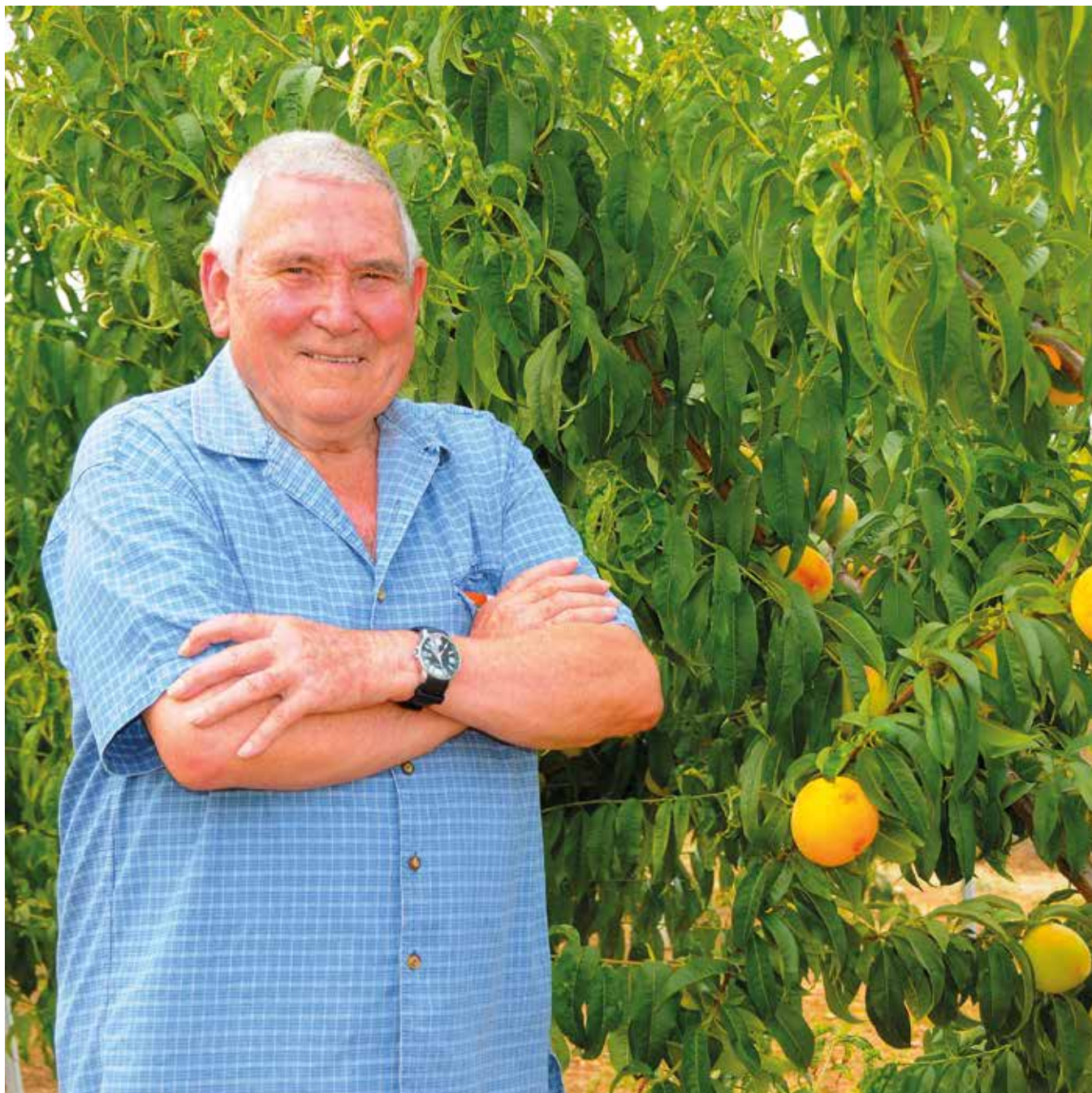

Cultura i pagesia lligades de la ma

Montse Torrado, fotografia

Parlar del Salvador Estalella, és parlar de cultura, de pagesia, d'associacionisme, de tradició, d'impliació, de poble, de Cubelles. És d'aquelles persones tranquil·les, que parlen pausadament i es fan escoltar, pel què diuen i el com ho diuen.

Nascut el maig de 1932 a Can Travé, els seus pares eren el Ramon i l'Elvira. Tenia una germana més gran, la Maria. L'edifici noucentista, que ara forma part de l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de

Catalunya, va acollir la família durant els seus primers anys de vida, ja que el seu pare n'era l'administrador.

La casa situada al carrer Sant Antoni, va ser la seva primera llar, fins que al 1936 va esclatar la guerra. Llavors, tot es va girar en contra. El seu pare, republicà, era l'alcalde de Cubelles. El van detenir, el van interrogar i el van empresonar a la Model com a pres polític durant dos anys i mig.

Per necessitat, la família es va separar de manera provisional, i el Salvador i la Maria van ser acollits pels seus tiets.

Amb el seu pare fora de la presó, quan la família es va tornar a trobar, van anar a viure a la coneguda com a "Plaza del Generalísimo", actualment, la plaça de la Vila. Van viure a la casa on uns anys enrere havia nascut el Charlie Rivel.

El Sr. Martín va ser el seu mestre. Sempre va estudiar a Cubelles i ben aviat es va involucrar en la vida social, cultural i associativa des del Centre Parroquial.

Abans d'anar a la mili, el Salvador treballava de pagès a Cal Gallifa. També feia de matxater transportant vi fins l'estació de tren. Va aprendre a fer de barber, va estudiar mecanografia i va fer un curs de càlcul mercantil per correspondència.

La seva intenció era fer el servei militar voluntari als Tallers d'Aviació del Prat com a mecànic. I amb l'ajuda d'un germà de la seva mare, l'oncle Antón, es va preparar. La resposta que va rebre a la seva sol·licitud va ser clara: "Denegado por padre rojo".

Amb les portes de l'Aviació tancades, es va presentar voluntari de Marina, enrolant-se en una barca de Vilanova. I el març de 1952, gràcies a les gestions de la Comandància de Marina de Vilanova i la Geltrú, el Salvador va ingressar al "Tercio de Levante" com a mariner a Cartagena.

Tenia 19 anys i els seus estudis el van convertir en el barber oficial del capità durant els tres mesos d'instrucció. Això li va servir per guanyar-se la seva confiança i com que tenia coneixements de càlcul i mecanografia, el van destinar a les oficines fins que al Nadal de 1953 va acabar el servei militar.

Va ser al Centre Parroquial on va conèixer a la Roser Giralt. Els seus pares, de Canyelles, havien vingut a fer de masovers a Mas Escarré de Baix. Ell feia teatre i ella ballava amb l'esbart dansaire. El 1955 van començar una relació que va acabar en casament quatre anys més tard. Poc després, van néixer la Vinyet, la Montse i la Goretta, les seves tres filles.

A l'abril de 1954 va començar a treballar a la Pirelli de Vilanova fins que, per una regulació de la plantilla, es va jubilar amb 60 anys i després de 34 a la mateixa empresa. En Salvador però, sempre va compaginar el treball a la fàbrica amb la pagesia, feina que encara ara no ha abandonat.

Quan es va casar amb la Roser van anar a viure al carrer Victor Balaguer, on encara hi viu ara. Al local del costat, van obrir una fruiteria on el 90% del que oferien era de collita pròpia. Tot i

que per motius familiars van haver de tancar el negoci, uns anys després, arran de la seva jubilació, els Estalella-Giralt, amb l'ajuda dels seus amics, van posar una parada al mercat setmanal de Cubelles.

El que més recorda de les Festes Majors de la seva joventut és l'alegria amb la que vivien la festa. Els nervis previs de quan buscaven parella pel ball.

El Salvador creu que ha evolucionat conseqüentment al creixement de la vila. Troba en l'empenta dels balls populars, la base i la constància de que les generacions noves s'han fet seva la festa i s'han implicat en la cultura i en la vida social de Cubelles.

Per ell, un dels moments més emotius de la Festa Major, és l'ofrena del 15 d'agost. Pel seu sentiment catòlic, perquè li dóna un valor a la pagesia i perquè la seva dona, la Roser, ho va impulsar en el seu moment.

Actualment, en Salvador forma part del Grup de Lectura del Casal de Cultura, dels Amics del Castell, és Patró de la Fundació Estapé i forma part del Grup de Teatre.

La Comissió de Festes no ho ha tingut fàcil per convèncer-lo. En un primer moment, al rebre la carta de mans de l'Alcaldessa, Rosa Fonoll, i la Regidora de Cultura, Esther Pérez, va refusar la invitació, tot i quedar molt sorprès i honorat. Va caldre una segona visita més pausada on en Salvador, tot i la responsabilitat que sentia, va acceptar ser el Pregoner de la Festa Major de 2017.

El primer que li va venir al cap, va ser que no seria capaç d'estar a l'alçada dels seus predecessors. Considera que, cadascú amb el seu estil, li han deixat el llistó molt alt. Creu que no sap escriure i li ha costat molt trobar de què parlar. Però res més lluny de la realitat, amb la preocupació de no decebre als qui li han encomanat aquest paper i amb la col·laboració del seu amic Joan Vidal, segur que no deixarà indiferent a ningú.

Els Jardins de Can Travé, on va néixer fa 85 anys, l'esperen per escoltar els seus coneixements, les seves vivències, les seves emocions. De les Festes Majors de la seva joventut o les actuals; de pagesia o cultura. Tant se val, segur que els seus néts, la Júlia i el Joan, les seves filles, els seus amics i els seus veïns estan impacients per descobrir una mica més de la seva història i de la seva vila.

Anna Morcillo i Gemma Sánchez